

Delseger för Ekebyholmsskolan

Som vi har rapporterat om i två tidigare nummer av magasinet Genesis det gångna året (nr 1 och 3 2021) så har den kristna fristående Ekebyholmsskolan i Norrtälje kommun blivit vitesförelagd av Skolinspektionen på 100 000 kronor för att man bedrivit en i vår mening högst saklig och allsidig undervisning om evolutionsteorin, och öppet redovisat för eleverna de meningsskiljaktigheter som råder bland dagens evolutionsbiologer (och som vi redovisar i det här numret). Vi har i dessa artiklar visat att Skolinspektionen (och Skolverket) felaktigt har satt likhetstecken mellan den sortens intern kritik och kritik av evolutionsteorin som sådan, och använt det som underlag för sitt beslut. Man har också valt att förklara en vetenskaplig teori (evolutionsteorin) som en bevisad sanning, vilket inte bara är direkt felaktigt utan dessutom utanför en statlig myndighets befogenheter.

Vår bedömning är att hela historien är ett exempel på negativ särbehandling av en friskola på grund av att den vilar på kristen grund.

Det bör betonas att Ekebyholmsskolan aldrig haft för avsikt att utmana skollagen eller styrdokumentet. Tvärtom har det varit en viktig principfråga för skolan att inte frångå de viktiga formuleringarna i styrdokumentet som lyfter det kritiska förhållningssätt som är grundläggande för att undervisningen ska vila på vetenskaplig grund (Skollagen), och att skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram (Lgr 11), samt att undervisningen i biologi ska lyfta de biologiska modellernas och teoriernas användbarhet, begränsningar, giltighet och föränderlighet (Kursplanen i biologi).

Läroplanen är tydlig med att

evolutionsteorin är ett centralt undervisningsmoment och utgör grunden för modern biologi och också ska framställas så i undervisningen. Att den är en teori (en till stor del historisk sådan) som inte skulle kunna få ifrågasättas är däremot ingenting som skolans styrdokument vare sig uttrycker eller skulle kunna uttala sig om. Det har tjänstemännen på Skolinspektionen tyvärr ännu inte insett.

Rektor Thore Karlsson och skolans huvudman har med juridiskt bistånd av Skandinaviska Människorättsjuristerna (Scandinavian Human Rights Lawyers) motsatt sig vitet och fört en utdragen rättsprocess mot Skolinspektionen. Utgången har ända fram till slutet av december månad (2021) tett sig mycket ovisst, eftersom varken Skolinspektionen eller Kammarrätten signalerat någon förståelse för de missförstånd (läs: den okunskap) som ligger till grund för vitesförelägandet.

EN GLAD ÖVERRASKNING

Som en blick från klar himmel fick huvudmannen strax före jul (20 dec) ett nytt beslut där Skolinspektionen drar tillbaka sin kritik på samtliga punkter! Något vite är med andra ord inte längre aktuellt. Detta veritabla lappkast är naturligtvis mycket glädjande och naturligtvis ett bönesvar. Men väcker också frågor. Ingenting tyder nämligen på att Skolinspektionen tillstår att man gjort några felbedömningar i fråga om sakuppgifter – den kritiken från skolans sida väljer man att inte ens kommentera. I stället hänvisar man till att rektor lovat att skolan aldrig mer ska kritisera evolutionsteorin. Men dels har Skolinspektionen alltså missförstått begreppet evolutionskritik, och för det andra har man missat

att skolan under hela processen anfört att ett kritiskt förhållningssätt till alla vetenskapliga teorier, inklusive den om evolutionen, är någonting naturligt och självklart och helt i samklang med Läroplanens andemening.

Man kan i nuläget bara spekulera om anledningen att Skolinspektionen inom loppet av tio dagar vänt från hätsk kritik mot skolan och försvar av vitesförelägandet till att helt avskryva det. Nu vid Genesis pressläggning har Kammarrättens dom ännu inte avkunnats, men oavsett hur utgången blir slipper Ekebyholmsskolan vitesföreläggande. Det är självfallet bra, men Skolinspektionens hanterande har varit till skada för skolans anseende och lokalpressens (c) vinklade rapportering av ärendet har också bidragit.

Vi hoppas och ber om att Kammarrättens beslut kommer att bli positivt för skolans del, det vill säga att rätten beviljar omprövning av Förvaltningsrättens dom i fråga om biologiundervisningen på skolan. Det skulle möjliggöra för skolan att fortsatt driva frågan om skolans rätt (vi skulle säga skyldighet) att eleverna även i fortsättningen ska få veta att evolutionsteorin är precis det som namnet säger – en vetenskaplig teori – och att intern kritik av dess mekanismer inte ska vara någon intern hemlighet utan helt öppet kunna redovisas utan någon form av censur från statsmakternas sida. Det borde vara fullständigt självklart i ett öppet samhälle och i en rättsstat. Som vi på Genesis tidigare påtalat: en teori som inte längre får ifrågasättas är inte längre en teori utan en dogm, och dogmatik skadar sann vetenskap. Att Skolinspektionen i sin slutkommentar jämför föreställningar om att jorden är platt och att Förintelsen inte ägt rum med att jorden inte skulle vara flera miljarder år gammal får man bara blunda för och försöka förstå. Årsmiljarderna är en föreställning som levt sida vid sida med idén om evolution under sekler. Men en sak i sänder.

Redaktionen